

Pred nekaj dnevi je Ministrstvo za zdravje na svoji spletni strani objavilo predlog zakona o zdravstveni dejavnosti (predlog zakona z dne 27.5.2009).

V splošnih določbah predlog zakona sicer napoveduje, da se zdravstvena dejavnost opravlja kot javna zdravstvena dejavnost in kot zasebna zdravstvena dejavnost (drugi odstavek 2. člena predloga zakona). Prav tako pojasnjuje, da se zasebna zdravstvena dejavnost ne izvaja kot javna služba in se financira iz zasebnih sredstev. V 4. točki 3. člena predloga zakona, ki vsebuje posamezne pojme, uporabljene v predlogu zakona, je opredeljen izvajalec zdravstvene dejavnosti kot javni zdravstveni zavod ali druga pravna ali fizična oseba, ki opravlja zdravstveno dejavnost v skladu s tem zakonom. Tudi v III. poglavju – Zdravstvena dejavnost je ta definicija izvajalcev zdravstvene dejavnosti ponovljena (prvi odstavek 16. člena), da so to javni zdravstveni zavodi in druge pravne in fizične osebe, ki izpolnjujejo strokovne, tehnične in druge pogoje za opravljanje zdravstvene dejavnosti.

V nadaljevanju pa je predlog zakona izrazito trd in diskriminatoren do zasebne zdravstvene dejavnosti.

Odgovorni nosilec zdravstvene dejavnosti

V drugem odstavku 18. člena predloga zakona je določeno, da mora izvajalec zdravstvene dejavnosti, kadar je pravna oseba, poleg drugih predpisanih pogojev pred začetkom opravljanja zdravstvene dejavnosti, izpolniti še pogoj, da zaposluje odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti za poln delovni čas. Obrazložitev tega člena pa le pojasni, da je pomemben pogoj za opravljanje zdravstvene dejavnosti za pravne osebe tudi, da ima zaposlene ali pogodbeno dogovorjenega odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti za poln delovni čas. Taka zahteva – zaposlenost odgovornega nosilca zdravstvene dejavnosti za poln delovni čas pomeni za zasebni sektor nesorazmeren poseg v svobodno gospodarsko pobudo.

V 23. točki 3. člena je izrecno določeno, da je odgovorni nosilec zdravstvene dejavnosti zdravstveni delavec, ki je pri koncesionarju odgovoren za izvajanje zdravstvenih storitev.

Nič pa ni pojasnjeno, v čem je ta njegova odgovornost. Oblike zaposlitve so zdaj zelo različne in fleksibilne, zato je zahteva za zaposlitev za poln delovni čas v zasebni zdravstveni dejavnosti pretirana, nesorazmerna ter pretrda.

Omejitev izvajanja dejavnosti pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti

Predlog zakona (prvi odstavek 67. člena) določa, da zaposleni pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti med trajanjem delovnega razmerja ne sme brez pisnega soglasja delodajalca za svoj ali tuj račun opravljati zdravstvenih storitev pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti.

Ta zdravstveni delavec pa ne sme za svoj ali tuj račun opravljati zdravstvenih storitev pri zasebnem izvajalcu zdravstvene dejavnosti.

V obrazložitvi je le pojasnjeno, da noben zdravstveni delavec pri izvajalcu javne zdravstvene dejavnosti ne sme za svoj ali tuj račun opravljati zdravstvenih storitev pri zasebnem izvajalcu zdravstvene dejavnosti. Tako je napisano: »Z določilom tega člena naj bi se preprečili pojavi mešanja javne in zasebne dejavnosti, ko zdravstveni delavec preusmerja določene paciente v »samoplačniške« ambulante in od tu nazaj v javno zdravstveno dejavnost ter pri tem lahko preliva javna sredstva v zasebne zaslužke.«

Takšna absolutna prepoved vsekakor pomeni nesorazmeren poseg v z ustavo zagotovljeno svobodo dela in jo bo treba v nadaljnjem postopku oblikovanja zakona bistveno omiliti oziroma odpraviti.

Izvajalci zdravstvene dejavnosti na sekundarni ravni

Po 31. členu predloga zakona opravljajo zdravstveno dejavnost na sekundarni ravni bolnišnice, naravna zdravilišča in koncesionarji. Veljavni zakon pa v drugem odstavku 13. člena določa, da specialistično ambulantno dejavnost opravljajo bolnišnice, zdravilišča ali zasebni zdravniki specialisti posameznih strok.

Ali pomeni predlagana rešitev bistveno ožjenje organizacijskih oblik izvajanja zdravstvene dejavnosti na sekundarni ravni? Obrazložitev predloga zakona je izjemno skopa in lakonična: »člen navaja izvajalce zdravstvene dejavnosti na sekundarni ravni, med katerimi so bolnišnice, koncesionarji, naravna zdravilišča.«

Kljub IX. poglavju – Zasebna zdravstvena dejavnost (134. do 137. člen), ki predvideva, da zasebno zdravstveno dejavnost opravljajo pravne in fizične osebe, ki niso vključene v mrežo javne zdravstvene dejavnosti in izpolnjujejo zakonske pogoje, predlog zakona v primerjavi s sedanjo zakonsko ureditvijo bistveno zožuje zasebno zdravstveno dejavnost in se pri tem sklicuje na javni interes.

Ljubljana, junij 2009